

Hughes, republikanski preds. kandidat in delavci.

Kadarkoli bodejo hoteli delavci odločiti, ali naj volijo za republikanskega kandidata Hughesa kot predsednika, tedaj bodejo morali najprvo vprašati, kakšne zasluge ima Mr. Hughes za delavce. Kot sodnik najvišjega ameriškega sodišča je imel pred seboj šestdesetkrat tako važna delavska vprašanja, kot republikanskega kandidata Hughesa kot predsednika, tedaj bodejo morali najprvo vprašati, kakšne zasluge ima Mr. Hughes za delavce. Kot sodnik najvišjega ameriškega sodišča je imel pred seboj šestdesetkrat tako važna delavska vprašanja, kot republikanskega kandidata Hughesa kot predsednika, tedaj bodejo morali najprvo vprašati, kakšne zasluge ima Mr. Hughes za delavce.

Koliko je Hughes škodoval delavcem.

Da bolje razumemo ves položaj, je potrebno, da natančno vemo, kaj pomeni razsodba, katero je oddal Hughes v slučaju štrajka delavcev v Danbury. Hughesova odločba v tej zadevi ima trojen pomen: 1. Hughes je odločil, da delavci nimajo pravice do bojkota, kar je najbolj uspešno orožje organiziranih delavcev, katere delodajalci izkoriščajo. 2. Vsak posamezen član unije je neposredno odgovoren za vsa dejanja vseh unijskih članov. 3. Dokazalo se je tudi s to odločbo, da ima delavec popolnoma drugačno pravico, kadar pride do zagovora pred sodnijo kot pa delodajalec.

Obsodba proti starčkom. Danbury sodnijska tožba je bila stara 15 let, ko se je rešila. Delodajalci so tožili delavce, da so bojkotirali kompanijsko blago. Tožilo se je celih petnajst let, dokler končno tožba ni prišla na najvišje sodišče.

Bombe za proti-katoliški list

Springfield, Mo., 30. julija. Tri bombe so eksplodirale pod poslopjem tiskarne, kjer se tiska protikatoliški list "The Menace", v Aurora, Mo. Bombe so tiskarno nekoliko poškodovala, tri pa so se razlele. Bomba je bila namenjena za eksplozijo, ki bi uničila tiskarno. Bomba je bila namenjena za eksplozijo, ki bi uničila tiskarno.

Ameriška sodba, poraz Nemcev

Norfolk, Va., 30. julija. Zvezni sodnik Vaddill je danes odločil, da se mora angleška ladja "Appam", katero so Nemci pripeljali pred nekaj meseci v Ameriko, potem, ko so jo na morju vzel Angležem, vrniti angleški kompaniji, ki lastuje Appam. Sodnik se je izjavil, da so Nemci izgubili vsako pravico do te ladje, ker so jo pripeljali v nevtralnemu pristanišču z namenom, da jo tukaj obdržijo. Nemci tudi nimajo pravice do blaga in vrednosti, ki se nahajajo na Appamu.

Nadalje je bil sodnik mnenja, da pogodba med Ameriko in Prusijo, ki datira iz leta 1799 in leta 1828 se ne tiče točke, da bi Nemci po morju lovili sovražne ladje, potem pa jih v Ameriko vozili v shrambo. Nemško pomorsko sodišče je sicer odločilo, da je parnik Appam pravočasna lastnina mornarice, toda sodnik Vaddill se je izjavil, da Nemci nikakor nimajo pravice izreči obsodbo, kadar je zadeva pred sodnijo Zjed. držav, katera mora edino odločiti, čigav je parnik.

Rusi so dobili Brody, tisoče ujetnikov in 55 topov.

Zmagonosna pot Rusov.

Petrograd, 31. julija. Ruska armada, ki je zajela važno avstrijsko mesto Brody v severovzhodni Galiciji, se ni ustavila v tem mestu ampak je neprenehoma skozi 24 ur udarjala naprej na avstrijsko armado, ki se je morala na 150 milj dolgi fronti umakniti. Na severu so se Rusi približali najbolj važni postojanki Kovel, na jugu pa se nahajala ruska armada samo dvajset milj od močne avstrijske trdnjave Stanislav v Galiciji. V Stanislavu se steka pet avstrijskih železnih in tu je središče za vse operacije avstrijskih armad. S padcem Stanislava se mora vsa avstrijska armada umakniti preko Karpatov.

Številni nemški in avstrijski ujetniki.

V bojih pretečenega petka in sobote so Rusi dobili 32.653 ujetnikov, Nemcev in Avstrijcev, med njimi 651 častnikov, dva generala ter 55 nemških topov in 134 strojnih pušk. Tako se uradno poroča iz ruske glavnega stanu. Kot se poroča, je general Brusilov, ki vodi ofenzivo proti Nemcem in Avstrijcem, tekom dveh mesecev ujel 2170 nemških in avstrijskih častnikov, 14 generalov in 350.000 vojakov, zajedno z 590 topovi in 1200 strojnimi puškami.

Proti Stanislavu.

Najbolj važna ruska zmagaja je napredovanje ruske armade proti Stanislavu. S tem, da so Rusi dobili v roke Brody, so odstranili nevarnost, da jih nemška armada napade od severa. Rusi so sedaj le 49 milj oddaljeni od Lvova od severovzhodne strani, dočim se približujejo Lvovu tudi od juga. Ruska armada je po silovitem boju iztrgala Avstrijcem mesto Izerzany, ki varuje dohod k Stanislavu.

Kozaki imajo veliko ulogo.

Tri ruske armade prodirajo v Galicijo, od juga, severa in vzhoda. Pri zavzetju Izerzany so se najbolj odlikovali kozaki, ki so brez pomoči infanterije zasedli mesto. Ruska armada je v neposredni bližini mesta Tlumacz, šest milj jugo-vzhodno od Stanislava. Stanislav je 82 milj južno od Brody. Medtem pa Rusi živahno preganjajo avstrijsko armado v Volhiji in so se približali precej mestu Kovel, ki je glavni cilj armade generala Brusilova.

Avstrijci priznajo umikanje.

Avstrijski vojni urad priznava v poročilu od nedelje, da so se Avstrijci umaknili na Rovno-Kovel železnici. Avstrijci sporočajo, da so bili prisiljeni se umakniti, ker so bili napadeni od mnogo bolj številnega sovražnika. Nadalje se poroča iz Dunaja, da so bili hudi ruski napadi zapadno od Sokala in na reki Styr odbiti s hudimi izgubami za Rusce.

Angleži v ofenzivi.

London, 30. julija. Severno od reke Somme so Angleži dobili nekaj strelnih jarkov v bližini Pozieres. Nemci so s posebno silo napadali Delville gozdove, kjer so doživeli hude poraze in zgube. Dalje na jugu pri Verdunville, kjer se Nemci hoteli napredovati v ofenzivi so bili ustavljeni od Francozov in s hudimi izgubami vrženi nazaj.

Boji okoli Verduna.

Boji okoli Verduna so se zopet vneli. Nemci so pričeli z napadom na levem in desnem bregu reke Meuse. Poročila iz Pariza naznanjajo, da so bili vsi nemški napadi odbiti, in da

so Francozje na levem bregu reke Meuse napredovali za 600 sežnjev. Trdnjava Thiamont je v neposredni nevarnosti, da pade zopet Francozom v roke. Spopad Srbov in Bulgarov. London, 30. julija. Pred nekaj dnevi je odšlo nekaj oddelkov Srbov na poizvedovanju v smeri proti bulgarskem taborišču. Kot se poroča iz Sofije so Bulgari ustavili Srbe in jim vzeli en strelni jarek. Poročila iz Soluna pa naznanjajo, da so imeli Bulgari v tem spopadu s Srbi težke zgube.

Poročilo iz Berolina.

Berolin, 30. julija. Po zaporednih brezuspešnih napadih severo-zapadno od Lutsk, se je Rusom posrečilo prodreti nemško obrambeno črto v okolici Tristyna in Nemci so morali opustiti vse svoje boljše točke ob regovih reke Stokhod. Zapadno od Lutsk, pravi nemško uradno poročilo, je bil ruski napad ustavljen z nemškim protinapadom.

Nemci zbirajo artilerijo.

Glavni stan nemške armade na francoski fronti, Berolin, 27. julija. 29. julija. Nemško armadno vodstvo in nemški vojniki so prepričani, da bodejo vzdržali svoje pozicije napram vsem francoskim in angleškim napadom. Nemški generalni štab zbira sedaj naravnost ogromno število topov vsega kalibra, kar se jih je sedaj zbralo na eni fronti. Nemci uporabljajo staro taktiko, da začnejo z bombardiranjem na celi dolgi fronti in preprečijo napredovanje infanterije. Angležem se posreči na več točkah da zasedejo sovražnikove pozicije, toda Nemci takoj na vsa tako pozicijo koncentrirajo svoj ogenj in večinoma so prisiljeni Angleži k umikanju, če nečejo žrtvovati večine moštva.

Ruska armada koraka 100 milj na teden.

Petrograd, 30. julija. Ruska armada v Kavkazu je tekom enega tedna prehodila sto milj, je zasedla Erzingan. O nobeni drugi evropski armadi ni dosedaj takega rekorda. Rusija je z zavzetjem Armenije dobila v oblast najbolj rodovitne kraje v Armeniji in dobre kupčijske zveze s Trapecuntom. Pridobljena pokrajina Armenija lahko peživi eno četrtino vsega ruskega prebivalstva. Dosedaj je bila pokrajina jako

45 milijonov škode pri razstrelbi.

New York, 31. julija. Za \$45.000.000 je naredila škoda strasne eksplozije, ki je nastala v newyorškem pristanišču zgodaj jutraj v nedeljo. Streljivo, vredno \$35.000.000, je zletelo v zrak. Namenjeno je bilo za zavezniške. Streljivo se je nahajalo na Black Tom otoku, blizu Ellis Islanda. Koliko je ljudi ubitih, se ne more še določiti.

Kakšna je škoda.

Kolikor se je moglo dognati, je škoda sledeča: Streljivo namenjeno za zavezniške \$35.000.000, National Storage Co. škoda \$7.000.000, razbite železniške kare \$85.000, razbiti vlačilni parniki \$100.000, škoda na šipah v New Yorku \$500.000, v Jersey City \$350.000, škoda na Ellis Islandu \$100.000 na Bedloe Islandu \$150.000, razna druga škoda \$150.000.

Razstrelba v petih državah.

Razstrelba je bila tako silna, da je bila slišati na 25 milj daleč, in mesta v petih državah

zanemarljena, ker so Turki gošpodovali v njej. Turška armada, ki se ustavlja Rusom med Črnim morjem in Mushom šteje 350.000 mož. Ruski uspehi v Galiciji so prisilili Nemce, da so potegnili vse vojske iz Balkana, in namesto Nemcev so tja dospeli sedaj Turki. Tudi 75.000 Turkov je dospelo na Ogrsko, da varujejo Avstrijo pred Rusi. Avstrija namerava porabiti Turke, da spopolni vrzeli v svoji lastni armadi.

Rusi pričakujejo še dolgo vojsko.

Petrograd, 30. julija. General Cuvajev, ruski minister vojske, se je pred kratkim izjavil: Potrebno je povedati ljudem, ki mislijo, da se bo vojna nehala v jeseni, da je to absolutno nemogoče. Nemške in avstrijske obrambene črte so sicer že razbite, toda priznajo Nemci in Avstrijci sami, da nemška tehnika je tako visoka, da kljub slabi morali armade in kljub gospodarskemu slabemu položaju, so Nemci zmožni se upirati nadalje, in gledati moramo v prihodnje boje polne krvi predno pride konečna zmagarja. Raditega je ruska vlada poklicala pod orožje tudi tiste ljudi, ki sicer ne gredo v vojno. Ruske rezerve morajo biti ves čas v polni moči. Ruske rezerve, ki pridejo v najskrajnejšem slučaju v poštev, znašajo nad 5.000.000 mož.

Nemci priznajo poraz?

Pariz, 30. julija. Sir Edward Morris, newfundlandski minister, se je včeraj izjavil, da so Nemci pričeli spoznavati, da je vojna za nje zgubljena. Minister Morris se je pravkar vrnil iz fronte. Bitka pri Verdunu, je dejal Morris, je pravzaprav velika zmagaja za Francoze. Junaško zadržanje Francozov pri Verdunu je kakor prenovilo francoski narod. Nemški častniki, ki so jih Francozi pokolili, se izražajo, da se je kajzer pričel bati, da je vojna v resnici zgubljena za Nemce. Zrušitev Nemčije je le vprašanje časa.

Dne 8 avgusta se vršijo v Clevelandu primarne in sicer jako važne volitve. Slovenski Politični Klub priredi v petek, 4. avgusta v Grdinovi dvorani političen shod, pri katerem se bo razlagalo o volitvah. Vsi državljani naj pridejo na shod!

—Dne 8 avgusta se vršijo v Clevelandu primarne in sicer jako važne volitve. Slovenski Politični Klub priredi v petek, 4. avgusta v Grdinovi dvorani političen shod, pri katerem se bo razlagalo o volitvah. Vsi državljani naj pridejo na shod!

Poslovanje S. Dobrodelne Zveze

—Ker se je zadnje čase zopolnil in vsa policija mesta ga je pet pripetilo več slučajev smrti v naši nasebini, ko ranjki niso bili zavarovani pri nobenem društvu, se ponovno opominja rojake, da pristopajo k društvu. V Clevelandu imamo jako močno organizacijo, Slovensko Dobrodelno Zvezo, ki je z ozirom na število članstva, dobro urejene asesmente in blagajno najmočnejša slovenska podporni organizacija v Ameriki. Slovenska Dobrodelna Zveza ni strankarska, nima z vero ničesar opraviti niti s politiko, ampak stoji na načelih zavednega delavstva, kakor je zapisano v ustavi Zveze. Pri tej Zvezi se vas ne sili k nobenim verskim obredom, ampak vaša dolžnost je, da redno plačujete asesmente, zato pa dobite točno podporo. In ravno to, da stoji Zveza na nestrankskem, toda delavskem stališču, ji je pripomoglo do tolikega razvoja. Meseca junija 1916 je imela Zveza \$3.099,17 dohodka in 587,19 stroškov, čistega preostanka v enem mesecu \$2520,09. Kapital Zveze v gotovini je do konca junija \$38.516,67 brez inventarja. Zveza je dobila v šestih mesecih nad \$600 na obrestih. Poleg tega pa ima Zveza sposojenega denarja 9 članom in nečlanom svoto \$16.300 ter ima na razpolago še \$7000 denarja za posojilo. Ako rabite denar za posojilo, obrnite se na glavni urad Zveze. Kar se od Zveze pričobi, so fakti in ne blufanje. Tě dni so bile knjige pregledane od državnega izveščane in najdene v najlepšem redu in balansirane pravilno do zadnjega centa. Zveza ima tajnika, kakor se pač ne dobi, družega v nasebini. Zatorej bratje, pristopajte k Zvezi, ni se vam treba bati, da bi vas kdo potem ozmerjal, češ, v kakšno zvezo si ga vpisal. Letos septembra se vrši konvencija Zveze. Na tej konvenciji dobi Zveza še boljši temelj. V prihodnji odbor Zveze se priporoča bratom delegatom in delegatinjam, da se volijo možje, ki so sposobni in katerim je Zveza pri srcu, ne pa politika ali stranka, kar je škodljivo za Zvezo. Ne oziirajte se na osebo, če ni takega prepričanja kot ti, samo da je sposobna za vršitev naloge, katero prevzame.

—Dne 28. julija, ob 8. uri zvečer se je vozil Josip Permoser, doma iz Ljubljane, z motornim kolesom v Euclid Beach. Na boulevardu je tako nesrečno zadel z nekim avtomobilom, da je na posledicah poškodb umrl. Star je bil ranjki 21 let ter zapuščal tu očeta, dva brata in sestro. Pri društvu ni bil nobenem!

—Sledeči slovenski otroci so se narodili pretekli teden: Sani Slabe na W. 97th St. so dobili dečka, stariši Vesel na E. 59th St. deklico, stariši Baran na E. 49th St. dečka, stariši Gorše na Addison. dečka, stariši Pečaver na 47th St. deklico, stariši Zupančič na St. Clair dečka. Vsem mnogo sreče v življenju!

—Mi smo bili mnenja, da piše in urejuje "nesložno pratko" kak človek, ki ima vsaj toliko manire kot kak avstrijski brič, toda sedaj vemo, da urejuje "nesložno pratko" prava šteti-nasta in rilčarska svinja iz tevtovskih gozdov. Toliko gnojnice blata in psokv ni še prišlo nikdar iz ust najbolj zavrnjenega pijanca, in kaj si moremo misliti od človeka, ki pravi, da vsak dan Kristusa uživa pri maši, pa preklinja užitja in klafa kot zadnji mažarski ciggan pri čardašu. Ampak ni še vseh dni konec. Pasja vročina pasjih dni je omračila možgane neki hijeni, pred katero niso varna mlada dekleta niti mrtvi delavci, zato je treba mrzlega curka, da bo vedel, kaj je to — dostojnost v Ameriki! Svaka sila do vremena!

—Silna vročina v Clevelandu je povzročila, da sta se pojavila dva slučaja otročje bolezni — infantile paralysis. Devet otrok vsega skupaj je sedaj bolnih na tej bolezni. Prvi otrok je zbolel pri stariših Skondis na 2110 Lakeside ave. 24 otrok je umrlo v soboto in nedeljo od strasne vročine, ko je toplotmer kazal 103 stopinje. Pred neko tovarno se je razpočil toplotmer, ko je vročina dvignila živo srebro na 110 stopinj. Ta teden ne bo nič bolje, in šele prihodnje nedelje pričakujejo dežja. In pravijo, da je drugje še bolj vroče. Stroji, ki izdelujejo led, so v polni pari, in po-manjkanje ledu grozi Clevelandu, kar bo povzročilo še več smrtnih slučajev.

—Halley Thale je bil v soboto zvečer ustreljen na 1111 Central ave. in sicer na cesti. Policist Williams je letel za morilecem, ga dvakrat zadel, toda kljub temu se je morilec posrečilo pobegniti. Na Suare pa sta se v soboto sprla Nelson Hazelton in E. Seitz radi denarja. Slednji je potegnil nož in v pričo številnega občinstva prizadl nasprotniku globoke rane. Seitz je bil prijet.

—Novi Superior viadukt ne bo še gotov pred enim letom. Vsa dela se jako zavlačujejo.

—Policist Edvard Dvorak je pred tremi dnevi mahoma zgr-

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 5c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (approx.) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit. Foreign in language only.

TELEPHONE GUY PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 90. Monday, July, 31. 1916

Ameriški ideali in vojna vprašanja.

Jasno ni še sedaj, ali se bo polje za ameriške ideale povečalo ali pomanjšalo po vojni. Ali bomo imeli večjo priliko ali manjšo po vojni, da širimo ameriške ideale. Mnogo se je pisalo in govorilo zadnje čase o idealih in idealizmu ameriškega naroda; toda fraze se prepočesto rabijo in večina ljudi ima le megleno nazore o ameriških idealih. Zatorej je jako potrebno, da se razpravi o vprašanju: Kaj so ameriški ideali?

Kar mi zovemo ameriške ideale je imelo različne vire, ki so se po stopinjah razvili tekom zadnjih treh stoletij. Ti ideali niso bili mahoma naseljeni v srcih Amerikancev, pač pa so se razvili polagoma po dolgih debatah, po dejanskem vevanju in s tem, da so spravljalji v prakso začetne teorije. Ameriški ideali se z lahkoto razdelijo v tri razrede — v verske, politične in družabne.

IDEALI GLEDE VERE.

Skoro vsi naselenci, ki so prišli v Ameriko od leta 1620 naprej so prišli poglavito iz namena, da se umaknejo verskemu preganjanju. "Pilgrim očetje" so bili separatisti, ki niso hoteli trpeti tiranstva verskih poglavarjev v stari domovini. To so bili ljudje, ki so pobegnili iz starega kraja, kjer so jih preganjali cerkveni ljudje, pobegnili so v ameriške divje kraje, kjer so raje molili Boga na način, kakor so sami želeli, in ne kakor so jim pripovedovali farizejski cerkveni glavarji. In ti ljudje so položili temelj amerikanizmu, vsak ameriški zgodovinar jih imenuje korenino ameriških idealov. Puritanci iz Massachusetts zaliva so pobegnili verskemu preganjanju na Angleškem. Protestantovski hugenoti na Francoskem so pobegnili iz Francije, ker jih je katoliška vera strastno preganjala. Presbiterijanski, ki so prišli v Ameriko, so bili pravzaprav svobodomiselniki, ki so strogo protestirali proti prelatom in papežem in so bili mnenja, da so vsi duhovniki enaki med seboj — kar je bil silen greh pri vsaki cerkveni vladi. Ameriška tla so vse te ljudi najbolj gostoljubno sprejela. Kvekerji, baptisti in anabaptisti, vsi ti ljudje so prišli v Ameriko prvi, ker so tu iskali — verske svobode, ker je vsakdo hotel častiti Boga, kot sam hoče.

Cilj teh posameznih verskih privrženec je bila svoboda prepričanja. Vsaka cerkev je želela, da ne bo motena po kakih drugi cerkvi. In iz tega naziranja so se končno razvili štirje ameriški ideali, ki so dobili svoj odmev tudi v ameriški ustavi.

1. Cerkev nima z državo ničesar opraviti. Država se ne zmeja za cerkev, cerkev pa v državi nima pravice odločevati o politiki.

2. Nobena verska cerkev organizacija ne sme vladati v kakih političnih stranki, naj si bo pri posameznikih ali v skupinah.

3. Nihče ne sme imeti kake prednosti radi svoje vere.

4. Država naj, če pride do tega, podpira vse vere, ne pa samo ene, kajti vse vere so enake, ne pa samo ena.

To so najvišji ameriški ideali o veri, zapisani v najvišjo ameriško postavo, katero smo dolžni poslušati vsi državljani.

POLITIČNI IDEALI PRVIH NASELJENCEV.

Najbolj važni politični ideali Amerike so imeli svoj izvir v naselbini Plymouth. Tu se je naredila ameriška vlada, ki je slonela na pogodbi, prostovoljno narejeni 11. novembra 1620, in sicer od onih, ki so hoteli biti vladani. Izvolili so si glavarja, kateremu so dali precejšno moč, toda vsako leto je bil izvoljen drugi po splošnem ljudskem glasovanju. Ta prva ameriška kolonija je torej odbila fevdalni sistem in teorijo duhovnih ter vladarjev, da so pooblašeni od "božje milosti". Ustanovili so državo, ki ni bila "nadčloveška", ampak človeška, kjer se je gledalo, da se skrbi za pravice in napredek vsega človečanstva. V tej prvotni mali ameriški koloniji je imel vsak moški pravico orožja, je nosil in nosil je orožje za skupno pravico in korist. Skratka, prvotni naseljenci Plymouth so ustanovili priprosto politično vlado, kot je bila najbolj primerna za skupne koristi državljanov.

Majhna je bila njih skušnjava take vlade, toda osnovni nauki vlade so bili globoko prevzeti in uspehi take vlade so bili nad vse pričakovane dobičakarstni za svobodne ljudi. Iz Evrope se je neprestano skušalo omejiti to svobodo Amerikancev. Evropske vlade so skušale usiliti Amerikancem kraljevo vlado namesto ljudske vlade. Toda v Angliji sami je nastala revolucija, in po zaključku te revolucije leta 1689 so se tudi Amerikanci čutili bolj varne pred ropanjem evropskih vladarjev, ki so hoteli kratiti ameriške pravice.

AMERIŠKE POLITIČNE IDEJE.

V sedemnajstem stoletju so se spolnile sledeče ameriške ideje, katere se danes vsi spoštujemo:

1. Ljudstvo mora imeti tako vlado, ki je odvisna od ljudstva in le s privojenjem ljudstva vlada.

2. Vsi moški so opravičeni do volitve.

3. Oseba, ki je izbrana, da je na čelu naroda, mora biti voljena od naroda in podvržena narodu.

4. Pravične in enake postavbe za vse ljudi.

5. Splošno blagostanje za vse.

6. Ljudske zbornice, demokratične ali izvoljene po ljudstvu.

Tekom 150 let bivanja v Ameriki so prišli Amerikanci na najvišjo stopinjo samozvesti in ta samozvest in neodvisnost ter ljubezen do svobode se krasno izraža v "Razglašeni neodvisnosti", ko so ameriški državljani napisali: Da so vsi moške ustvarjeni enako, da so dobili od svojega Stvarnika gotove pravice, in da so med temi pravicami življenje, svoboda in prizadevanje biti srečen, in da se dobi to pravico, če so se ustanovile vlade med možmi, katere vlade dobijo svoje pravice od onih, ki so vladani. in naznanili so, da so to Združene kolonije in morajo biti svobodne in neodvisne države, in da kot svobodne in neodvisne države imajo polno pravico naznaniti vojsko, sklepati mir, delati zveze, ustanovljati trgovino in delati vse druge stvari kot jih delajo neodvisne države. Tako se je ustanovila nova skupina ameri-

ških idealov, v korist posamezniku, v dobro vseh, s tem da so Amerikanci pridobili in si postavili za cilj življenja pravico do življenja, svobode in sreče.

IDEALI V USTAVI.

Dvanajst let pozneje opisuje kratek predgovor k konstituciji na krassen način ameriške ideale o ustavi: Mi, ljudje Združenih držav, da naredimo bolj dovršeno zvezo, ustanovimo pravico in zagotovimo domači mir, preskrbimo za skupno obrabo, pospešujemo splošno blagostanje in svobodo za nas in za naše potomce, s tem ustanovljamo ustavo Združenih držav. Iz tega stavka se posnema, da je skupnost, splošna pravica, domači mir in skupna obramba, splošno blagostanje in blagoslov svobode, da je vse to prvi in največji ideal ameriške vlade.

V nekem pismu, ki ga je pisal George Washington, predsednik ustavne konvencije, predsedniku kongresa, beremo te krasne besede: "Posamezniki, ki stopajo v človeško družbo, morajo se odreči del svobode, da ohranijo dovolj svobode za druge. Velikost poštovanja je odvisna od položaja in okoliščin predmeta, katerega hočemo doseči. Vselej pa je jako težavno določiti to med onimi pravicami, katerim naj se odrečemo in med onimi, katere naj ohranimo." Tu vidimo zopet natančno pojasnjeno stališče ameriških idealov. To stališče natančno znači ameriške ideale o ljudski vladi. Ti ameriški ideali se gojijo, da se zagotovi javna in posamezna lastnina, in kadarkoli se snuje in gradi ljudska vlada, morajo posamezniki se odreči nekaterim svojim pravicam in svobodščini v korist skupne narodne vlade. In kar je glavno v ameriški ustavi: "Večina, ki je v moči ne sme biti tiranska in silovita, pač pa zmirna in mora upoštevati manjšino." To je krasen ideal ameriške vlade in amerikanizma sploh.

SOCIJALNI IDEALI.

Nekaj najbolj pomembnih ameriških idealov je v svoji prvotnosti družabnih, daširavno so pomešani z versko in politično zmesejo. N. pr. Amerikanci stremijo po družabni enakosti, namreč ne da bi vrjeli, da so vsi moške ustvarjeni enako, kar se tiče talentov in karakterja, pač pa žele Amerikanci, da dobi vsi moške in vse ženske enako priliko v življenjskem boju za pobjednik, vsak po svoji zmožnosti in svojem karakterju. Amerikanci žele vsaki posamezni osebi v demokratični državi, da živi in da živi najboljše. Amerikanci se jako dobro zavedajo, da razlika pri zmožnosti, če so ljudje svobodni, gotovo pripelje do razlike glede posesti, upljiva in moči. Amerikanci ne protestirajo proti rojstvu, seveda s pogojem, da rojstvo pomeni dedščino zmožnosti ali izobrazbe. Amerikanci resno želijo vzgojo vseh otrok; in izobražen narod vseh poklicev in vseh talentov je eden prvih idealov ameriškega naroda.

Ta splošna vzgoja pa ni med nami v ta namen, da bi producirala ponižne in poslušne poddanke napram vladi, pač pa stremi ameriška vzgoja v javnih šolah za tem, da postane narod bolj pameten, bolj srecen in bolj svoboden. Stariši ljudje svojim otrokom boljso vzgojo kakor so jo imeli sami. In vsaka ameriška občina je bila in bo vselej pripravljena žrtvovati najbolj ogromne svote, da se zboljšajo šole, da se upelejo novi sistemi, da se vzgoja poveča. Nikdar se Amerikanec še ni pritoževal, kadar so mu naložili davke za šolske namene. To je ameriški ideal največje vrednosti in spoštovanja, kakor ga ne dobimo pa nikjer na svetu. To je ideal zavednih ljudi.

SVOBODA GOVORA IN TISKA.

Ameriški narod je poln upanja glede vladnih in družabnih razmer v bodočnosti. Ameriški narod je zaveden in pričakuje, da bo njegova vlada storila še veliko več dobrega za skupno korist naroda.

Ves ameriški narod vrjame v svobodo govora in tiska in želi največje razširjenosti tiska o vseh političnih in vladnih zadevah, zanima se do skrajnosti za lokalne, narodne in mednarodne zadeve. Amerikanci vrjamejo, da narod, ki je svoboden v politiki, industriji in družabnosti, bo veliko več naredil kot narod, ki vsega tega nima. Kajti svoboda goji osebnost in je edina atmosfera, kjer se lahko dobi kontrola nad samim seboj. Amerikanec vrjame do skrajnosti v vsakršno svobodo, kljub temu, da svoboda podeljuje gotove dolžnosti, da se pade, greši in moti. Meja, katero naklada ameriška svoboda posamezniku je le ta: "Posameznik, ki goji svojo svobodo, ne sme kratiti te svobode svojemu bližnjemu, in vsakdo mora priznati za svoje ga bližnjega svobodo, življenje in prizadevanje biti srečen. Od otroških let do svoje smrti Amerikanec zaničuje vsakogar, kdor bi mu hotel krasti svobodo. Ameriška svoboda je taka, da se ameriški razum ne da poškodovati volj, družega, če je ta volja upeljana z namenom, da se krati svoboda bližnjega.

ŽELJA PO PRIDOBITVI LASTNINE.

Želja Amerikanca, da si pridobi lastnino v korist svoje družine in potomcev, je univerzalna med Amerikanci. Včasih je ta želja umazana, sebična ali pa materialistična. Toda še bolj pogosto je altruistična in moralna. Ogromna razdelitev ameriške zemlje in bogastva med posameznike jako ovira pot socijalizmu v Ameriki, da si ne ovira pota pravičnemu kolektivizmu. Vsak naseljenec, ki je prišel sem iz Evrope in se poamerikanil, je imel naprestando misel, kako bi si pridobil svojo lastnino, zemljišče, kjer bi živel. In to se dogaja od dnevo Jamestowna, Plymoutha do danes. Inštitut osebne lastnine in varnost take lastnine za najbolj skromnega in najbolj visokega enako, upoštevajmo postav in svetostjo kontraktov, tvori enega izmed visokih ameriških idealov.

Ameriški socialni ideali se lahko torej razdelijo v sledeče skupine:

1. Premakljivi družabni položaj, v katerem je posameznik svoboden, da tudi naredi, kar more in da se veseli sadov svojega dela.
2. Splošna izobrazba.
3. Pričakovanje več resnice, luči in koristi za vse človeštvo.
4. Svoboda tiska in govora.
5. Uspešnost s pomočjo svobode in discipline, kjer svobodni moške sodelujejo.
6. Osebna lastnina razdeljena na kolikor mogoče več oseb, katere lastnina je zavarovana za vse enako.

IDEAL VOJSKUJOČIH SE NARODOV.

Vsaka oseba, ki zna misliti in ki razume te ameriške ideale, bo prav lahko odločila, kam gredo njeni upi in želje v tej veliki evropski vojni. Velika Britanija in Francija ste si skoraj priborile iste ideale kot jih uživamo mi v severni ameriški republiki. Anglija n. pr. je krasen vzgled kaj premore politična strpnost. Socialne ideje francoske republike, dasi imajo drug izvir in so drugačnega historičnega pomena, pa so skoro identične z ameriški idejami. V Italiji in Belgiji je ostalo še nekaj fevdalnega sistema, dočim so Canada, Avstralija in južna Afrika politično svobodne.

Na drugi strani pa vidimo Nemčijo in Avstrijo, kjer so ljudje izučeni, da verjamejo v božjo moč kraljev in cesarjev, da imajo ti cesarji in kralji od Boga moč in pravico, da vladajo nad narodom. V teh monarhijah živi fevdalni sistem starega in pa srednjega veka še z vso silo. V Nemčiji je glavna ideja, da je država vladar vsakega podložnika, da ima država absolutno moč nad življenjem in delovanjem posameznikov. Skratka, pruske ideje o državljanstvu, vladi in svobodi so naravnost nasprotno, kakor so ameriške ideje.

In če vzamemo sedaj, da so ameriške ideje in ideali pravi in polni upanja za bodočnost, ali imajo Amerikanci potem kakšno dolžnost napram vojskujočim se narodom v Evropi? Dve leti je ameriško ljudstvo z grozno nevoljo opazovalo, kako so Nemci tlačili in morili Belgijo, severno Francijo in Poljsko. Nemci so z nezaljšano surovostjo tlačili najsvetejšie ideale človeka in človeške družbe, svobode in prizadevanja biti srečni. Podjarmili so tuje narode sebi v korist, tujim narodom v pogin. In naj torej zmaga pruska ideja o zatiranju narodov ali naj zmaga francosko-angleška ideja o svobodnih narodih?

Če se mi potegnejo za Francijo in Anglijo in Belgijo, podpiramo lastne ameriške ideale. S tem, da podpiramo Francoze in Angleže podpiramo svete principe človeške družbe biti svobodni in srečni v življenju. Pri tako gigantski borbi, kjer se gre za bodočnost civilizacije, je treba najprvo zatiranim narodom kazati na velike ameriške ideale. Francija, Anglija in Belgija bidejo boj javne svobode in pravice. In čas je za Amerikance, da se vprašajo: Kako naj pomagamo?

Dr. Charles W. Eliot. [Op. uredništva: Dr. Eliot je eden najslavnejših ameriških pisateljev, filozofov in učenjak. Bil je predsednik prve ameriške univerze Harvard. Vsak Slovenec, ki ne pozna ameriških idealov, naj še enkrat prečita ta krasni njegov članek.]

Postava o otročjem delu.

Kongres v Washingtonu ima toliko različnih predlogov in važnih ter nevažnih stvari za reševati, da pride le malokdaj do tega, da naredi kako delavsko postavo. Navadno se zasedanje kongresa zaključuje vsako leto maja ali junija, toda letos bo to zasedanje trajalo najmanj do oktobra meseca, kljub temu, da so letos predsedniške in kongresne volitve. Predsednik Wilson se je izjavil, da kongres ne more prej nehati z delom dokler ne naredi takozvane "otročje postavbe", ki prepoveduje uposlovanje otrok v različnih službah. Javnost zahteva tako postavo. Življenje stotisočev otrok naše dežele je v nevarnosti nevarnosti, ker nimamo postavbe, ki bi branila izkoriščanje otrok.

Poslanska zbornica našega kongresa je sprejela že februarja meseca postavo o otročjem delu. Ta postavba določuje, da se izdelki otrok ne smejo pošiljati iz države v državo. S tem, da se taka postavba uveljavi, bi prenehalo v večji meri vsako otročje delo. Toda ko je postavba prišla v senat, kjer sedijo zastopniki bogatinov, je tam zaspala in spi še danes. Nekaj senatorjev iz južnih držav se bori proti tej postavbi, da ne pride v veljavo.

Nič ni bolj sramotilnega in ponižujočega za tako mogočen narod kot smo mi Amerikanci, kakor da se pošilja mladoletne otroke v tovarne in rudnike, kjer je težavno in nezdružljivo delo. Če ne bomo skrbeli za zdravje in dober razvoj otrok, tudi narod ne bo sposoben za večja dela, če se večina otrok pokvari že v zgodnji mladosti na zdravju. Otrokom se krade prilika, da se normalno razvijajo, otrokom se ropa prihodnost, uničuje se življenja zmožnost, ki je tako potrebna za prihodnjo generacijo. Otroče delo v tovarnah je enako suženjstvu, huje od suženjstva, ker otrok ni zmožen prenašati naporov, ki jih nudi tovarniško delo.

Kongres glasom ameriške ustave ne more prepovedovati otročjega dela v posameznih državah. Kajti le posamezne države postavljajo imajo pravico delati postavbe za svojo državo. Toda kongres lahko diktira meddržavno trgovino in obrt. N. pr. kongres ne more zabraniti delodajalcem v državi Ohio, da ne bi imeli otrok pri delu, toda kongres lahko prepove pošiljanje otročjih produktov iz države Ohio v kakšno drugo državo. In to namerava narediti nova postavba, ki je sedaj vložena v kongresu.

Ta nova postavba bi povzročila (1). da se produkti kamnelomov in rudnikov, kjer so zaposleni otroci pod 15 letom, ne morejo pošiljati izven države; (2) produkti tovarnih, kjer so zaposleni otroci pod 14 let ali med 14—16 letom, ki delajo več kot osem ur na dan in šest dni na teden ali ki pričnejo delati pred 7. uro zjutraj in delajo po 7. uri zvečer, se ne smejo pošiljati iz dotične države v drugo državo.

Ali je ta postavba stroga? Po našem mnenju bi morali narediti še veliko bolj strogo postavbo glede otročjega dela kot je ta, toda vsak začetek je majhen, in dobro bi bilo, da se vsaj to nemudoma naredi. Kateri tovarnar je ogrožen radi te postavbe? In kdo se torej ne čudi delajo po 7. uri zvečer, se ne

Dalje na tretji strani.

Nervozni ljudje

nam bodo hvalili, ako jim raznamo, da se jim bo zdravje čudovito izboljšalo in življenje pokrepilo — ako uživajo

SEVERA'S NERVOTON

(Severov Nervoton) takoj na prvi prikaz živčne nepravilnosti. To zdravilo je bilo že popolnoma preizkušeno ter je izkazalo svojo vrednost pri zdravljenju živčnih nepravilnosti. Donaka hitro olajšajo v stislih

DUŠEVNE POTRTOSTI, NESPEČNOSTI ALI INSONNIJE, ŽIVČNE ONEGLOSTI, HISTERIJE ALI NERVOZNOSTI.

Cena \$1.00

Pišite po naš cirkular: "SEVEROV NERVOTON. — Kdaj in kako ga rabiti. Razpoložljiva ga zastoj.

Severov pripravi na napredaj v lekarnah vsespod. Zahtevajte Severova zdravila. Omenite ime Severa ter se s tem obravljate nadomestitev. Ako ne morete dobiti Severov priprave v vaši okolici, naročite jih od nas. Sialovito

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Pravi starokrajski brinjevec
Cena 6 steklenic . . . \$6.50
Cena 12 steklenic . . . \$13.00

Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic . . \$6.50
Cena 12 steklenic . . . \$13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in droznik. 1 gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75

Pristna rudeča ohioska vina
Galona . . 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 5 do 10 gal. velja \$1.00, za 25 gal. posoda \$2.00. Pri večjih naročilih je sed brezplačen. Te cene so samo za na debelo. Naročilu naj se priloži denar in natčenčni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.

Prva slovenska družba za prodajo finih pijač.

6102-04 St. Clair Ave. - - Cleveland, O.

FARE \$3.00 DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

C&B LINE

The Great Ship "SEANDBEE"

The largest and most easily steamed on any inland water of the world. Sleeping accommodations for 1500 passengers.

"CITY OF EURE" — 3 Magnificent Steamers — "CITY OF BUFFALO"

CLEVELAND-Daily, May 1st to Nov. 15th-BUFFALO

Leave Cleveland 8:00 P. M. Leave Buffalo 8:00 A. M.
Arrive Buffalo 8:00 A. M. Arrive Cleveland 8:00 P. M.
(Central Standard Time)

Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian points. Railroad tickets reading between Cleveland and Buffalo are good for transportation on our steamers. Ask your ticket agent for details via C. & B. Line.

Beautifully colored national puzzle chart, showing both exterior and interior of the Great Ship "SEANDBEE" sent on receipt of five cents to cover postage and mailing. Also ask for our 32-page pictorial and descriptive booklet free.

THE CLEVELAND & BUFFALO TRANSIT CO., Cleveland, Ohio

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam

POSEBNOST! Varnostni bondi za družbene uradnike po 25c. od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojasnila in navesti zastoj.

AUGUST HAFFNER,

1203 Norwood Road

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO.	NIZKE CENE.
Moške obleke \$1.00	Ženske kiltje 50c
Moške suknje \$1.00	Ženske dolge suknje . . . \$1.00
Jopiči 50c	Ženske obleke \$1.00

The DAMM DRY CLEANING Co.

Cent. 730-W 1574 E. 55th ST. East 2024
A. J. DAMM, poslovođa.

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASS'N.)

Ustanovljena 13. nov.
1910.
v državi Ohio

Inkorporir. 13. marca
1914.
v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:

PREDSEDNIK: JOHN GORNIK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMOS KOČIČ, 3504 ST. CLAIR AVE.
TAJNIK: FRANK HUDOVERNIK, 1062 EAST 62ND ST.
BLAGAJNIK: JERNEY KNAUS, 1062 EAST 62ND STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SLEŠKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBORNIKI:

Frank M. JAKŠIČ, 1203 Norwood Rd. Jos. RUSS, 6712 Bonita Ave.
Frank ZORIC, 5905 Prosser Ave. Frank ČERNE, 6033 St. Clair Ave.
Anton GRDINA, 6127 St. Clair Ave. Ignac ŠMUK, 1061 Addison Rd.

Anton OSTUR, 118 E. 61st St.
Sedež vrhovnega odbora se vrhlo vsako četrto nedeljo v mesecu
okoli 9.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.
Pisarna vrhovnega urada 1062 E. 62nd St. drugo nadstropje, za-
dal Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.
Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se
posiljajo na vrhovnega tajnika.

Zvezno glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Nadaljevanje iz 2. strani.

senatorjem, ki zadržujejo to postavbo že pol leta, ki še do danes niso naredili ničesar, da varuje otroke pred izkoriščanjem? Ali so menda tovarnarji v Ameriki toliko grabežljivi, da bodejo koplili svoje milijone od otročje krvi, ki se drži produktov otročjega dela? Ali bodejo senatorji mirno gledali, kako se otrok prijemlje jetika, kako slabi novi zarod? Ali so menda senatorji v službi tovarnarjev, da zadržujejo to postavbo ali so v službi naroda, za katerega korist in napredek morajo gledati?

Predsednik Wilson je dejal, da kongres ne sme iti prej domov, dokler se postavbo o otročjem delu ne reši. In predsednik Wilson bo to najbrž dosegel.

Dve let vojske.

Ko je puknila evropska vojna, ki je kmalu potegnila v svoj vrtnec skoraj celo Evropo, tedaj je rekel lord Kitchener, ki je nedavno utonil na svojem potu v Rusijo: Vojska bo trajala tri leta; prvo leto se bode mo branili, drugo leto se bode pripravljali, tretje leto bode demo pa udarili!

In kot kažejo vsa znamenja, se te besede v resnici spolnijo. Prvo leto so morali zavezniški, ki so bili popolnoma nepripravljeni, jako dobro paziti, da ohranijo svoje glavne točke proti napadom Nemcev, drugo leto pa so se neprestano pripravljali in istodobno odločno odbijali ponorelega sovražnika, ki je hotel s hitrimi zmagami pripraviti svoje sovražnike na tla, da zahtevajo mir, toda v teh dneh, ko prehaja evropska vojska v tretje leto obsejane, vidimo zavezniške na frontah v ofenzivi, vidimo v ofenzivi na vzhodnem in zapadnem bojišču, na Kavkazu in vidimo jih na pragu Balkana pripravljene za udarec.

Današnja ofenziva zavezniškov ni enaka prejšnjim ofenzivam, katere so pričeli zavezniški in jih v enem tednu nehala. Ofenziva se je pričela v drugem tednu meseca junija in traja še do danes, to je že skoro osem tednov, in postaja vedno bolj odločna, vedno silnejša. Kaj je naredila ruska armada pri tej ofenzivi, ve vsakdo iz dnevnih novic, kaj je naredila angleška in francoska ofenziva, je pa najbolje, da nekoliko natančneje razložimo.

Dve leti je minulo, odkar je Avstrija poslala Srbiji ultimatum in tako zanetila v Evropi požar, kateri požar se je razširil z bliskovito naglico, in sto in sto tisoč vojakov je na bojnih poljanah zastoj za vedno zaprlo svoje oči.

Dolgočasno je čakati, dolge ste bili dve leti, toda čakanje se je izplačalo. Nič ne moremo danes reči, da ne živimo v vojni krizi, da je sila vojske dospela na vrhunec, da se je položaj spremenil, in vsak kdor ima danes kaj razuma, vidi pred seboj strašni polom centralnih sil. Takega mnenja so ameriški častniki, danski, švedski, norveški in španski vojaški kritiki. Nemčija se lahko

zviša še nekaj mesecev, toda Nemčija je že naredila, kar je mogla. Sveti Oče nebeski ji ne more danes več pomagati k popolni zmagi.

Danes so zavezniški pripravljani; polagoma gredo naprej, toda njih pot je popolnoma sigurna. In ko bo prišla tretja obletnica odposlanja ultimatumu Srbiji, tedaj ne bo dvoma, da bodejo pogoji za mir mnogo bolj jasni kot so danes. Berolin in kajzer se bodeta morala ponizati. Berolin in kajzer bodeta morala plačati zločin, katerega sta povzročila med narodi v Evropi, in mi smo prepričani, da bo sam nemški narod grozovito kaznoval kajzerja in njegovo vladno, ki sta povzročila najbolj strašno gorje narodu, odkar obstoji.

Anglija ni danes močna samo na morju, ampak tudi na kopnem. Več kot eno leto je vzelo Angleži, da so prišli k zvesti, da so nabrali armado, da so zgradili tovarne za topove, katerih niso imeli prej. Še pred enim letom so se Angleži borili na fronti Ypresa, kjer so imeli Nemci vsega več, topov in moštva. Sami Angleži si ne morejo tolačiti, zakaj Nemci niso tedaj prodrli naprej, ko so imeli nad 600 topov in 3000 strojnih pušk več na fronti kot Angleži. Čudijo se, zakaj Nemci tedaj niso nadaljevali ofenzive na Ypres fronti, kjer je bilo treba le še enega silnega sunka, pa bi bili Angleži zvrženi v morje. Če bi se tedaj Nemci vzdržali, bi vzeli Boulogne in Calais prej predno je minulo leto vojskovanja. Stvar je bila pač ta: Nikolajevič se je nahajal tedaj v Karpatih, in tu je grozila Nemcem smrt. Popustiti so morali skoro dogotovljeno delo in oditi nad ruskega medveda. Pozneje so se Nemci vrnili na zapad, toda sedaj so bili prepozni. Konečno so naskočili Verdun. Kri so prelivali in smodnik palili pred Verdunom, toda Francozje so stali kot zid. Nemci so že mislili, da pogazijo Francijo in jo prisilijo na sramoten mir. Toda Verdun je postala strašna klavnica nemške armade, uspehov pa niso dobili nobenih.

In letos je stopila Kitchenerjeva milijon armada v akcijo. In dočim so Nemci udarjali na Verdun, so Angleži prevzeli od Francozov del fronte in udarili na Nemce. General Joffre danes ve, da lahko računa s trimilijonsko angleško armado, ki stori kar zahteva.

Danes je francoska in angleška artilerija boljše od nemške. Strašen topovski ogenj je podrl "nezavzete" nemške trdnjave na francoski fronti. Nemci sami pravijo, da so se utrdbe, katere so gradili dvajset mesecev, pred ognjem angleških topov spremenile hipoma v razvaline. Temu peklju so sledili še drugi navalni, taki navalni, katerim mora dati priznanje celo sovražnik. Ni čudno, da v Berolinu pišejo, da Angležev danes sploh ne pozna več, da so se popolnoma spremenili, in da se bijejo kot razjarjeni tigri. To pa mnogo znači, če sovražnik piše tako o svojem nasprotniku. In pomniti se mora, kako je angleška armada sestavljena.

Pred dvema letoma noben teh Angležev, kar se jih danes mu di na fronti, ni videl vojaške sukne, ni vedel najmanjše stvari o vojni, dočim je bila polovica vsega nemškega naroda vojaško trainirana. Danes pa vidimo angleške uzočne vrste tako izvežbane, kot bi bili vojaki deset let.

Nemci danes ne morejo več govoriti, da imajo premoč. Dokaz za to so angleški uspehi, dokaz za to so ruski uspehi in uspehi francoske armade, in o avstrijski armadi se niti govoriti ne more, ker ta je že naredila svoje. Centralne oblasti danes ne morejo oslabiti nobeno svojih front, da pomagajo drugi fronti, in to je najvažnejše za zavezniške, ki so pričeli z napadom naenkrat na vseh frontah.

Dve leti je minulo, odkar je bil poslan ultimatum Srbiji, ko je mogočna in obsežna Avstrija hotela potepati malo in slabo Srbijo v prah. Dve leti je minulo. Srbi so pobili nad 200.000 Avstrijcev, 60.000 jih pa ujeli, in še bi pogazili vso avstrijsko armado, da niso bili naenkrat napadeni zahrbno od Bulgarov, Turkov in Nemcev. Poldrugi milijon mož se je vsulo nad Srbe, ki so imeli komaj 150.000 vojakov. Toda danes so zavezniški v ofenzivi na vseh frontah. Na Balkanu je armada generala Serraila pripravljena vsak čas na udarec. Dve leti je minulo, odkar je bil poslan ultimatum, toda srbska armada še vedno obstoji. 130.000 odpočitih Srbov čaka, da se jih pošlje na izdajalske Bulgare, ki so tako zahrbno napadli lastni bratski narod! To bo silna kazen za braturo!

To je rezultat dveletne borbe. In brez dvoma je, da kajzer in njegovi podrepani ne bi šli pred dvema letoma v vojno, če bi vedeli, da se bo stvar tako neusmiljeno slabo za nje končala. In kar bo najslabše, tirni Hohenzollerizma in Habsburgizma zgubijo svoje prestole, ker narod sam jih bo obsodil.

SRBSKA ARMADA V SOLUNU.

Dopisnik Reuterjevega urada piše iz Soluna: Zavezniški so doprinesli zopet nekaj čudovitega. Preko 100.000 mož je bilo prepeljanih preko morja, kjer kar mrgoli avstrijskih in nemških submarinov, brez najmanjših zapreke ali škode. Niti en mož ni pri tem zgubil življenja. Ta prevoz srbske armade v Solun je nekaj čudovitega, če pomislimo, da so poveljniki avstrijskih submarinov vedeli za datum prevoza in da so z največjo napetostjo čakali prevoz njih parnikov, da jih torpedirajo. Toda kljub avstrijskemu zasledovanju, kljub njih brutalnosti v porabi submarinov je srbska vojska nemoteno prihajala v Solun; dnevno, metodično, skozi štiri dolge tedne. Prepeljaval se je srbska armada na francoskih transportih, in hladnokrvnost francoskih kapitanov je mnogo pripomogla, k uspehu, toda Francozi in Srbi so prepričani, da se morajo zahvaliti neprestnemu straženju in patroliranju angleških vojnih ladij, da se ni pripetila nobena nesreča.

Preko stotisoč Srbov je sedaj utaborjenih na planjavah in dolinah pred Solunom. Krasi moške so to. Nobenega znaka mučnega umikanja v Albanijo ne kažejo. Veliki in zagozdeni moške so to, silno močnih mišic. Štiri mesece so počivali na otoku Krfu, kjer so dobili novo opremo. Popolnoma prerojena armada je to. Narod, ki je toliko pretrpel kot srbski, pa ni zgubil poguma, se mora občudovati. Srbi so danes v angleških uniformah, ki so jim jako priljubljene. Jako žalostni so, kadar se spomnijo na svoje žene in otroke, ki so jih pustili doma. Toda v njih dušah kliče osveta po maščevanju. Štiri leta so bili ti moške v vojski. Več kot dve leti s Turki, katere so slavno premagali. Poldrugo leto v boju z Avstrijci, Nemci, Turki in Bulgari. Skoro vsak izmed njih je bil že ranjen. Poveljnik nekakega polka ima devet zaceljenih ran. Toda veseli so, dobrosrčni, in

komaj čakajo, da bodejo spuščeni nad svoje dušmane, ki so jim ugrabili domovino, požgali njih vasi in poklali njih žene in otroke.

Dva fanta se sprejmeta na stanovanje brez hrane. 1345 E. 65th St. blizu Superior. (91)

Slovenka dobi dobro delo za hišna dela. Vprašajte pri Aug. Kašek, 6202 St. Clair (90)

Mlad poročen par išče primerne stanovanja. 1195 Norwood Rd. (91)

DELAČI!

Stalno delo vsak dan v letu. Dobra plača. The Union Salt Co. E. 65th St. & N. Y. Central železnica. St. Clair ave kara (103)

Prodaja se 10 hrastovih miz in trideset stolov, "lunch counter" in vsa druga oprava za restavrant; v jako dobrem stanju. Vprašajte na 1261 E. 60th St. (92)

Iščem žensko pripravno za gospodinjstvo. Hišna dela in skrb za enega otroka. 1114 E. 63rd Street. (91)

Išče se Slovenec, izučen mesar, ki zna nekoliko angleško. 4702 St. Clair ave. (90)

Slovensko govoreča dekleta se sprejmejo kot prodajalke v trgovini. E. A. Reimer & Co. 3423 St. Clair ave. (91)

Delo dobi dobro izučen krojač. Fr. Poje, 4015 St. Clair (90)

Krojaški pomočnik dobi takoj stalno delo in dobro plačo. Fr. Špenko, 15406 Calcutta ave. Collinwood. (91)

Dr. L. E. SIEGELSTEIN

3. NADS. PERMANENT BLDG.
746 EUCLID AVE.
blizu E. 9th St.

KRONIČNE IN KRYNE BOLEZNI SE ZDRAVIJO

Na isti način in z istimi aparati kot zdravijo v VELIKIH SANITORIJIH V EVROPI

Uradne ure:
9. zj. do 4. pop.
7. zveč. do 8. zveč.
10. do 12. dop. ob nedeljah.

Izrežite ta oglas, da ne pozabite naslova

HIŠE NAPRODAJ.

Hiša za 8 družin, pet let stara, 4 sobe za vsako družino, renta na leto \$1500. Cena \$13.500. Takoj se plača \$3500, ostalo pa po \$800 na leto. Rojaki, to je prilika, katere se teško dobi. Hiša je zidana in skoro nova, to hišo lahko kupite za \$3500. Drugo se samo izplačuje z rentom, rent vam ostane na leto, dočim gre \$800 za odplačilo. Denar je tako gotov kot bi ga imeli na banki.

Hiša za 4 družine, vse v dobrem stanju, v bližini 61. ceste. Cena \$4800. Rent na mesec \$46.

Hiša na Orton Ct. za 2 družini, velika klet s kopalščem, peč. (furnace) cena le \$3000.

Hiša za 4 družine v bližini Homer ave. škriljeva streha. Hiša se dobro obrestuje. Cena \$3900.

Hiša za 8 sob, za 2 družini na E. 76. cesti. Cena \$3000.

Hiša v Collinwoodu za 3 družine pod jakd ugodnim pogojem. Vprašajte pri (x86)

JOHN ZULICH,
1165 Norwood Rd.

Išče se slovensko dekle, ki zna angleško, za v zlatarsko trgovino. Stalna služba. Hueter Jewelry Co. 5372 St. Clair ave. (x86)

V najem se oddajo lepi trgovski prostori, pripravljeni za manufakturno blago ali drugo trgovino. Jako poceni. 15502 Waterloo Rd. Collinwood. (92)

Pohištvo naproday. Radi odhoda iz Clevelanda. Lepo pohištvo po nizki ceni. 1202 E. 61st St. (90)

Dekleta, ki znajo delati na strojnih pripravah krila in obleke, dobijo takoj delo. Sprejme se tudi nekaj učenk. Plačamo, dokler se učijo. Galvin Bros. 1381 W. 6th St. Cleveland, O. (90)

Štirje pošteni fantje se sprejmejo na stanovanje s hrano ali brez. 1447 E. 51st St. (91)

Dr. Richter's Pain-Expeller

za revmatizem, bolešt in otrplost udov in mišic.

Pravega dobite v svoji kot vidite na sliki. Zavrnilo naše Trade Marke. 25c in 50c po lekarnah ali na ravnanost od nas.

F. A. RICHTER CO.
74-80
Washington St.
New York, N. Y.

OBRESTI SE ZAČNEJO VSAK DAN

VLOŽITE DENAR NA

LAKE SHORE BANK

in po pravih plačamo do dneva, ko potegneta denar ven

4%

St. Clair and 58th St.
Prospect and Huron
Superior and Addison.

J. S. Jablonski,

Slovenski fotograf

6122 St. Clair Ave.

6014 Broadway

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po niskih cenah. Za \$3.00 vrednostnih slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastoj.

VSE DELO JE GARANTIRANO.

JOSIP ŽELE,

6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI pogrebni zavod, zaloga puhištva, pečij in barv. Kočije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporoča narodnim Slovincem za naklonenost in podporo! Postrežba vedno točna in poštena.

THE COAST LINE TO MACKINAC DETROIT

CLEVELAND, BUFFALO, NIAGARA FALLS, TOLEDO, PT. HURON, ALPENA, ST. IGNACE.

A REAL VACATION

The Water Way is the Only Way

The Great Lakes is the most perfect and experienced travelers on business and pleasure trips. The D. & C. Line Steamers embody all the qualities of speed, safety and comfort. The freedom of the decks, the cool, refreshing lake breezes, the comfortable state rooms and unexcelled cuisine, make life aboard these floating palaces a source of enjoyment.

"D. & C. A SERVICE GUARANTEE"

During summer season the Two Giants of the Great Lakes, St. City of Detroit III and City of Cleveland III, operate daily service between Detroit and Buffalo, daily service between Detroit and Cleveland, also delightful day trips during July and August, as well as two boats out of Detroit and Cleveland every Saturday and Sunday nights during three months. FOUR TRIP WEEKLY FROM TOLEDO AND DETROIT TO MACKINAC ISLAND AND WAY NORTH. From June 23rd to September 10th, SPECIAL STEAMER CLEVELAND TO MACKINAC ISLAND. TWO TRIP WEEKLY. NO STOP ENROUTE. EXCEPT AT DETROIT EVERY TRIP. Daily service between Toledo and Put-In-Bay, June 10th to September 10th.

YOUR RAILROAD TICKETS ARE ACCEPTED

On D. & C. Line steamers for transportation between Detroit and Cleveland, Detroit and Buffalo, either direction. Send two cent stamp for illustrated pamphlet and Great Lakes Map. Address: L. C. Lewis, G. P. A., Detroit, Mich.

DETROIT & CLEVELAND NAVIGATION COMPANY

PHILIP H. McMillan, Pres. A. A. Schantz, Vice-Pres. & Genl. Mgr.

All D. & C. Steamers arrive and depart Third Avenue Wharf, Central Standard Time.

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

DE

Slovenci, njih zgodovina in časnikiarstvo.

Spisal dr. Niko Zupanič.

Za razširjanje slovenskih in v obče jugoslovanskih knjig v XVI. stoletju si je pridobil neveljnih zaslug bogati baron Janez Ungnad (1493-1564) iz Podjunske doline na Koroškem. Ko je ta upljivni plemič prestopil k luteranski veri, naselil se je v Urahu na Württembergem in vstanovil v Tübingenu svoj tiskarno. Mož je bil prežet od velike ideje, da pridobi za reformirano krščanstvo ne samo Slovence in Hrvatce, ampak tudi pravoslavne in muslimanske Srbe. Kolo ljudij, zmogljivih jugoslovanskih pismenosti je izdrževal največ Ungnad sam, da bi preskrbel prevode sv. pisma in drugih protestantskih knjig v jugoslovanskih narečjih z latinskimi, cirilskimi in glagolskimi črkami. Če se pomisli, da je bilo samo od 1561-1564 tiskanih nad 25.000 jugoslovanskih knjig, tedaj moramo reči, da se je bilo precej globoko vkoreninilo zanimanje za čitanje in višjo duševno izobrazbo. Baron Ungnad znači za Slovence XVI. stoletja nekaj sličnega, kar je bil na kulturnem polju baron Zois v Ljubljani na koncu XVIII. stoletja.

Prvo slovensko tiskarno v Ljubljani je ustanovil Janez Mandelc 1575. leta.

Reformacija je rodila slovensko književnost, ki ni prenehala do današnjih dni. Ali prave narodne zavesti in slovenske nacije ni bilo, ker je manjkalo globljega interesa za široko maso naroda, ki je bila edina očevala slovenski jezik in vse, kar je bilo ostalo slovanskega iz starih dni. Meščanstvo je bilo odtušeno in je govorilo in mislilo nemški ali laški; ono je s prezirno gledalo na brezpravno množico kmetov in hlapcev, ki je delala tlako plemstvu. Misel narodne zavesti in narodne emancipacije se je začela šele na koncu XVIII. in v začetku XIX. stoletja, ko so tudi v Ljubljani prodrla ideje francoskih enciklopedistov in sugestivna moč vzgledov francoske revolucije. In neposredno pred kraj XVIII. stoletja pade tudi rojstvo slovenskega časnikiarstva, ko je prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik (1758-1819) začel izdajati prvi slovenski časopis "Ljubljanske Novice" (1797-1800). Prva številka Ljubljanskih novic:

"LUBLJANSKE NOVICE od vsih krajev zeliga svejta v letu 1797. V Ljubljani vendajati Sazhete inu natisnene per Joannesu Fridrihu Eger, na Polanah No. 3." je zagledala beli dan 4. jan. 1797 in je bila tiskana v Egerjevi tiskarni v Ljubljani. Novice so prinašale razne novosti in državne naredbe, članke o gospodarstvu in pesnice. Izhajale so od začetka po dvakrat na teden in stale za celo leto 3 fl., posamezne številke 3 krajcarje. Brez dvoma bi se bile obdržale Vodnikove "Novice", če bi bile imele dovolj odjemalcev, ali za to je manjkalo predpogojev; ljudstvo ni imelo svojih šol ter ni znalo čitati, bilo je zanemarjeno in ni imelo pravega smisla za življenje pri čitanju novic.

Prvi slovenski časnikiar Valentin Vodnik je pokazal tudi smisla za širše Slovanstvo, za odnos sorodnosti slovenskega jezika, k narečjem drugih Slovanov. Čisto iznenadilo moderne čitatelja one vrstice, koje je Vodnik napisal o priliki prehoda ruske vojske skozi Ljubljano 1799 leta. On piše: v 26. številki "Novic" (sobota 29. junija 1799): "Ena nova perkažen je za nas Krajnce, de so Rusi naši stari bratje peršli nas ne li obiskat, temuč tudi pred sovražnikom braniti. Pred pol-druhi tavžent letmi so pervi Slovenci v te naše kraje peršli, oni so bili od Rusov inu drugih Slovencev roda; od tiga pride razločec, zakaj mi lahko zastopimo rusovski jezik; oni so namreč Slovenci, inu korenina, od katire so naši očaki rojeni Daleč uni kraj Donave, so se zaredili, inu počasi lesem steg vali, dokler je narkrajni rod na

kraj laške dežele perderl, inu tukaj se naseli, ter deželo imenoval Krajno. — Zdaj vidimo z očmi, kakšne mogočne mogočne inu velike brate mi po sveti imamo, kateri so naš slovenski jezik vselej čist ohranili. Proti letim se imamo bližati, kaderkol očemo jezik čistiti. Pa se tudi od njih učiti, kader je treba deželo pred sovražnikom braniti. Ako oni silno daleč pridejo, zakaj bi mi tukaj blizu ne pomagali se sovražniku Zoper postaviti?" Ruski junaki, ki so tedaj potovali v Italijo skozi Ljubljano pod generalom Rehinderom, so slavno premagali Francoze pod maršalom Suvorovim.

Pomen "Lubljanskih Novic", označil je Ivan Vrhovnik (Ob stoletnici "Lubljanskih Novic", Ljubljana 1897, str. 11-12): "Prvi slovenski časnik — s temi besedami je že označen njihov pomen. S 4. dnem meseca prosinca 1. 1797. je zagledal beli dan prvi list "Lubljanskih Novic", more se usporejati v minolem stoletju samo še tisti dan 1. 1789, ko se je prvokrat pojavila slovenska igra "Zupanova Micika" na modernem gledališkem odru v Ljubljani. Do tedaj se je rabil slovenski jezik do malega le za spisovanje nabožnih knjig. Z "Lubljanskimi Novicami" pa se odpira slovensčini novo polje. Z njim se začne borba, ki še dandanašnji ni končana, borba da se prizna slovensčini častno mesto poleg drugih kulturnih evropskih jezikov. — "Lubljanske Novice" so poleg Linhartove "Geschichte von Krain" prve budilke narodne zavesti med Slovenci. V tem oziru je neprecenljive važnosti feljtonsko pisan sestavek Vodnikov "Poučanje od slovenskiga jesika", ki se pričene brez tega naslova v 83. številki 1. 1797. ter se od 84. številke i. l. nadaljuje pod prečnim zaglavjem do konca prvega letnika in začneši s 3. številko 1. 1798 do ušete 27. številke i. l. To je "Ilirija oživljena" v prozi. S preprosto domačo besedo odgrinja Vodnik svojim rojakom zaveso, ki je zakrivala njih staro zgodovino, narodne običaje, in lepoto slovenskega jezika. Takoj v uvodu jih seznanja s Slovani, katere imenuje Slovence v širšem pomenu."

Če je vže krog prosvetljenih ljudij (n. pr. Vodnik, Linhart, Kopitar) ki se je zbiral okoli mecena barona Žige Zois-a (1747-1819), moža stoječega na višini tedanje omike, vzbudil krepke kali narodne zavesti, to je francoska okupacija slovenskih dežel še intenzivnejše pospešila narodni preporod. Pod Francozi je postal slovenski jezik ravnopraven s francoskim in nemškim in je bil uveden v šolo in urad. Francozi so vstanovili v Ljubljani tudi univerzo (Akademija) z štirimi fakultetami. V dobi okupacije je izhajal v Ljubljani oficijalni časopis "Telegraphie officiel" (urednik Charles Nodier), ki se je oziral tudi na poezio, zgodovino in jezik Jugoslovanov.

Po Napoleonovem padu, zavladali so zopet Avstrijanci nad slovenskimi deželami (Königreich Illirien) in so zatrli vsako svobodnejše narodno gibanje. Legitimizem, krščanska pobožnost, birokratizem, poslušnost podanikov bili so vodilni motivi, po katerih se je vladalo v predmračni dobi do pada Metternih-ovega 1848 leta. Osnovnih šol je bilo zelo malo v slovenskih deželah in se tu so podučevali v slovensčini samo v začetku, potem pa v nemščini. Slovence so bile samo nedeljske šole. "Edini stan razumnštva, ki je čutil z narodnim je bila nižja duhovščina, toda ni ta brez izjeme, zlasti na Koroškem in Štajerskem dostikrat ni bila duhovščina zmogla slovensčine niti za najnavadnejše molitve. Dobrih mašnikov je bilo med 100 celih 99, i domorodca pak med 100 teško (D. Lončar, Politično življenje Slovencev. Ljubljana 1906, str. 3). V taki temi dobni

dobi je moral živeti prosvetljeni France Prešeren (1800-1849), največji slovenski pesnik, ki je dal svojemu narodu najsvetlejšo kristalo poezije tedaj, ko še niti ni bilo slovenskega naroda v pravem pomenu besede. V tej dobi pritiska so se duševno formirali možje, ki so pripravljali pot lepšim dnevom slobode, ker ideje, katere so bili razširili po Evropi enciklopedisti, francoska revolucija, Herder, romantika se niso dale zatreti ampak so privedle v Avstriji do revolucije 1848. leta.

Od prenehanja Vodnikovih Novic pa do Bleiweis-ovih (1800-1843) bili so Slovenci, brez lastnega časopisa. Vendar so bili v tem presledku sem ter tja objavljeni članki, oznanila, pesmi tudi v slovenskem jeziku in sicer v domačih listih, ki so izhajali v nemškem jeziku "Laibacher Wochenblatt zum Nutzen und Vergnügen" je prinesla 1. 1814 v 45. številki "Pesem Ob slavnemu Godu Franceta I. Estrajharskiga Cesarja, in leta 1818 sonet Janeza Vesela Koseskega: "Pogostva". Oni časopis prekrti se 1. 1819 v "Illirischen Blatt" z namenom, da sprejema vse, kar je količak v zvezi z ilirskim imenom. Leta 1827 prinese isti prvo Prešernovo pesem "dekelzam" z nemškim prevodom. V tem listu se je 1. 1833 bila tudi glavna bitka v abecedni ali črkarski vojski, v kateri je učestvoval tudi Prešeren z sonetom "Apel in Zhevljar"; tu je celo prvokrat rabljena gajica v slovenskem slovstvu, ko sta bila 1. 1840 v njej natisnjena dva Malavašičeva soneta. Slično vlogo kakor Illyr. Bl. v Ljubljani igrala je napram Slovincem "Carinthia" v Celovcu na Koroškem; že v prvem letniku (1811) objavil je Urban Jarnik pesem "Na Slovence". Od leta (1818) naprej se pojavlja v Celovcu še "Kürnerische Zeitschrift" z doneski h kulturi slovenskega jezika. I v nemških listih, ki so izhajali v Nemškem Gradu v prvi polovici XIX. stoletja najdemo semtertja kaj napisanega o Slovencih in njihovem slovstvu ali pa tudi slovensko napisane orginale: tak je n. pr. Davorin Trstenjak

objavil v časopisu "Der Aulmerksame" nekoliko "ilirskih" in slovenskih pesmic. Narodne pesmi Štajerskih Slovencev najdemo natisnjene v "Steiermärkische Zeitschrift", ki so začele izhajati 1834 leta pri Ig. Al. pl. Kleinmayru in izhaja še dandanes v Ljubljani kot oficijalno glasilo c. kr. vlade in se tako vže od davnej bavi z razmerami Slovencev; vže 1. 1784 poroča ta list, da so tiskane najboljše molitve Pija VI. tudi v slovenskem jeziku in da sta nejo 7 krajcarjev.

Tako je vse javno časnikiarsko delo dobilo zavetja pod tujo streho, dokler ni vsaj leposlovje (poezija) dobilo začasno lastno domače zavetišče v almanahu "Kranjska Čebelica", ki je počeni z letom 1830 izšla v Ljubljani zaporedoma štirikrat še le leta 1848. Ta almanah je mnogo budil zanimanje za domači jezik in domačo književnost.

Ali Slovenci so morali čakati še deset let, dokler so dobili časopis enak onemu, ki ga je bil dal (1834) Ljudevit Gaj Hrvatom ("Novine horvatske" namreč "Kmetijske in rokodelske novice"). Njih je vstanovil in uredil (1843) Dr. Janez Blei-

weis (1808-1881), tajnik kmetijske družbe. Urednik novic ni imel posebne pisateljske ali politične zmožnosti, ali bil je izredno izkušen, soliden in praktičen mož, ki je vedel, da je treba času primerno najprej poučiti široko maso, privaditi jo čitanju ter vzbuditi čut narodnega edinstva v uporabi so kar tri pravopise: "bohoričico", "metelčico" in "danjčico" in se nazivali po provincijah "Stajerce, Kranjce, Korošce, ker se niso bili zavedni svoje skupnosti. Sam Bleiweis bi bil ostal pogermanjen birokrat, če ga ne bi bili navdušili in pridobili za narodno delo njegovi prijatelji n. pr. L. Jeran, Zakelj, ki so se bili navzeli ilirske ideje na hrvatskih gimnazijah."

Na začetku so prinašale Novice največ podučne članke za kmete, živinorejce, obrtnike, pozneje tudi leposlovne stvari (pesmi, pripovedke), zgodovinske ter jezikoslovne članke. Od leta 1848 naprej so se začele intenzivno baviti z literaturo in politiko. Zaslugo "Novice" za slovenski narod je očrta Fr. Levce tako-le: "Novice so združile vse slovenske pisatelje, ki so bili doslej brez glasila, središča in ognjišča, v eno

kulo; so zjediniile Slovence med seboj ter s Čehi in s Hrvati po Gajevem ali češkem pravopisu; Ohranile slovensčino, zmesi hrvatskega in slovenskega jezika in razširile veselje do čitanja in s tem slovensko zavednost."

RUSI V CANADO.

Michael O'Leary, ki ima vodstvo canadskih prometnih železnic, se je izjavil, da pričakuje v kratkem 85.000 Rusov v Canado. Iz Halifaxa se ta novica potrjuje. Ruska armada bo potovala po železnici v Sibirijo, potem preko Pacifika v Canado, v Halifax, potem pa preko Atlantika v Francijo. Angleška in francoska vlada ste se domenili, da je ta pot precej praktična in varna. Rusi imajo toliko moštva, da ga doma ne morejo porabiti, zato bi radi poslali pomoč Francozom. Ravno isti Michael O'Leary je tudi povedal, da so pri odhodu angleškega parnika Olympic iz Halifaxa odkrili na krovu več bomb. Toda polagalice bomb so kmalu odkrili in ustrelili. Na krovu je bilo 10.000 vojakov.

NA ZNANJE POŠILJATELJEM DENARJA V STARO DOMOVINO!

Vsled negotovega dostavljenja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljate do preklica le pod pogojem, da se vsled vojne izplačajo mogoče s zamudo.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude

Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne, in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja

K: 100 - \$14.00

K: 1000 - \$139.00

Tvrdba Frank Sakser,
82 CORTLANDT ST.,
NEW YORK, N. Y.

SODNIJSKO ODOBRENO

Navodilo, kako se postane ameriški državljan. Ustava, proglašenje svobode in postave ameriške republike.

AMERIŠKI
DRŽAVLJAN

USTAVA IN
POSTAVE

Cena 25c

TISKALA IN ZALOŽILA
"CLEVELANDSKA AMERIKA"
6119 ST. CLAIR AVENUE,
CLEVELAND, OHIO

Vsa vprašanja in odgovori za one, ki hočejo postati državljani. To knjižico je odobrila sodnija Zjed. držav.

Dohi se edino pri

Clevelandska Amerika

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI. SL. UNISKA TISKARNA.

6119 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO

IZJURJENI ZOBOZDRAVNIK.

Dr. A. A. Kalbfleisch,
6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvatsko. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravniški urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:

Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 svečer

Telefon urada:

East 408 J.

Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer dobite fino pi-jaco, dobro postrežbo. Prodajamo žganje in likerje tudi za domačo potrebo na steklenice in galone.

Ceno zmerno! Dobra zaloga!
JOSIP KALAN,
6101 ST. CLAIR AVE.

DELA VCI

dobijo takoj stalno delo. Mi nikdar ne zapremo tovarne. The Union Salt Co. E. 65th St. & Lake Shore Railroad. St. Clair kara. (90)

Vaš doktor ve

In vam pove, da če ni njegov recept natančno upoštevati in od najzdravljivejših zdravil, da vas ne more zdraviti. Vsi zdravniški recepti morajo priti v našo lekarno, kjer bodo izdelani natančno po želji zdravnika. Imamo tudi popolno zalogo gumijevih predmetov, toaletnih potrebščin, dišav, cigar in slankorja.

Guenthers Sloven. Lekarna,
Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

FINO VINO

vedno dobite pri Josip Kozelu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Josip Kozely, 4734 Hamilton ave

National Drug Store!
Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

A. M. KOLAR,
Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v obilen obisk. Točna postrežba. Vedno sveže pi-jace.